

СТАВЛЕННЯ ДО ДРУЖБИ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ)

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті викладено результати соціологічного дослідження на тему дружби, ставлення молоді України до цього поняття. Розглянуті питання адаптації та особистісних ресурсів студентської молоді. Запропоновано практичні рекомендації щодо вирішення проблеми.

Ключові слова: соціологія, адаптація, дружба, симпатія, товариськість моральні цінності, особистісні ресурси.

Abstract

The article presents the results of social research on the topic of friendship, the attitude of Ukrainian youth towards this idea. Practical recommendations for solving the problem are offered.

Keywords: sociology, adaptation, friendship, sympathy, sociability, moral values.

Система моральних цінностей людини, будучи орієнтиром у моральному розвитку особистості та суспільства, багато в чому визначає й рівень усталеної моральної культури. Остання ж проявляється в спілкуванні, яке може бути розглянуте і як діяльність людей, що задовольняє потребу суспільних істот при вирішенні тих чи інших життєвих проблем. У концентрованому вигляді моральна культура виявляє потребу людини в доброзичливості, взаємоповазі, приязні як важливих сторонах вирішення матеріальних, побутових, сімейних та інших проблем.

Дослідження феноменів дружби з кінця 19 століття й по сьогоднішній день цікавило представників різних психологічних галузей і течій. Під впливом на особистість підлітка друзів, товаришів, однолітків і соціального середовища відбувається його ідентифікація. Усвідомлений вибір друзів із великого числа знайомих і товаришів стає можливим для підлітка завдяки новій формі інтелектуальної діяльності – мисленню в поняттях.

Прошло не так багато часу як на зміну свахам і знайомствам через родичів прийшли служби знайомств, що пропонують своїм клієнтам електронні бази даних, які дозволяють вибирати потенційних “партнерів” практично по будь-яких параметрах – кольору волосся, росту, вазі, інтересам, рівню інтелекту й ін. Клуби “Для тих, кому за тридцять” перетворилися в нічні клуби “Для тих, кому за дванадцять”. Червоні прапори на весняних демонстраціях змінилися на чорно-червоні полотнища й голені потилиці[1].

Комп’ютер став не просто друкарською машиною з екраном, а часом єдиним “співрозмовником”, що допомагає забути або змінитися входячи в “чати”, міняючи імена.

В усі часи дружба вважалася однією з найбільших цінностей в житті окремої особи. Дружба — безкорисливі взаємовідносини між людьми, засновані на довірі, щирості, взаємних симпатіях, спільних інтересах і захопленнях, де найголовніше - це довіра і взаємодопомога.

Поняття «дружба» розуміє під собою близьку прив’язанність. Дружба відзначається спільністю цілей та інтересів, міцністю та тривалістю зв’язків, взаємною привабливістю, довірою та відданістю. Дружба весь час залишається одним з найважливіших чинників підтримання стабільності особистості. Артур Шопенгауер: «Друг — це одна душа, яка живе в двох тілах», Аристотель: «Ми

станемо друзями, якщо виберемося звідси». «Навіки пов'язаними загальної емоційної травмою», — Йон Колфер.

У становленні соціологічного інтересу до даної проблеми можна виділити такі не вирішені такі проблеми :

- 1) поверхневі, неглибокі ,не пов'язані зобов'язаннями відносини вважаються «несправжньої дружбою».
- 2) дружба між чоловіками протиставляється відносинам між жінками — при цьому чоловіки часто вважають, що між жінками дружба неможлива.
- 3) протиставлення «дружби» і «кохання»
- 4) можливість або неможливість дружби між чоловіком і жінкою.
- 5) відмінність дружби від сексуальних і любовно-еротичних почуттів за характером своєї мотивації.

Психологія дружби, була пов'язана із соціально-психологічними дослідженнями міжособистісної атракції. Слово "атракція" позначає буквально притягання, потяг. У соціальній психології поняття "міжособистісної атракції" визначають як когнітивний (пізнавальний) компонент емоційного відношення до іншої людини, або як деяку соціальну установку, або, нарешті, як емоційний компонент міжособистісного сприйняття.

Проблеми людських стосунків , в тому числі дружби, є невід'ємною частиною життя кожної особистості. Тому дружба є позачасовою категорією і не втрапить своєї актуальності ніколи.

Звичайно, час вносить свої корективи, але такі поняття, як дружба, завжди залишатимуться найвищими цінностями, адже у людини дуже велика потреба у спілкуванні та друзях. Соціальна самотність позначається на нашому емоційно-психологічному стані. Надзвичайно актуальною дана тема є саме для молоді[2].

Згідно з новим дослідженням YouGov, покоління міленіалів є найбільш самотнім з усіх, які жили до цього.

30% опитаної молоді відчувають самотність постійно. Серед покоління X 20% людей відповіли те саме, ще 15% самотніх виявилось серед бебі-бумерів.

Опитування про дружбу пройшли 1254 учасники. 70% міленіалів відповіли, що мають хоча б одного найкращого друга, близько половини (49%) кажуть, що мають від одного до чотирьох друзів, 27% кажуть, що не мають знайомих зовсім, але не страждають від цього.

В дослідженні зазначено, що сором'язливість найпоширеніша причина такої самотності, деякі молоді люди вважають, що їм важко знайти друзів через відсутність хобі чи інтересів. Разом з тим, 70% опитаних молодих людей все ж зазначили, що мають хороші відносини з колегами чи сусідами, 62% зберегли хороші відносини зі шкільними друзями, або продовжують дружити з однокласниками[3].

Соціологія вивчає людину як принципово суспільну істоту, тобто як істоту, що народжується, формується й діє всередині певного співтовариства, всередині певної системи суспільних зв'язків і відносин.

Таким чином, існує проблемна ситуація, яка полягає у вивченні проблеми такого явища як дружба, дослідженні ставлення до цього явища , виникнення та трансформація його в суспільстві, зокрема серед молоді.

Об'єктом даного соціологічного дослідження є студентська молодь, що навчається у Вінницькому національному технічному університеті на I курсі факультету менеджменту та інформаційної безпеки. Об'єкт складається з 62 осіб, з яких 42 (67,7%) чоловічої статі та 20 (32,3%) — жіночої, віком від 16 до 19 років.

Предметом соціологічного дослідження є визначення студентів поняття про дружбу, їх ставлення до дружби .

Метою даного соціологічного дослідження є з'ясувати, як ставляться студенти I курсу до дружби, що в їх розумінні є справжня дружба ,чи є взагалі дружба важливою для життя ,яке місце займає

дружба у житті кожного та на основі отриманих результатів розробити практичні рекомендації щодо можливих шляхів вирішення проблеми.

В даному дослідженні, на основі представленого та проаналізованого матеріалу, висувається гіпотеза, що дружба займає важливе значення у житті респондентів, які не уявляють себе без друзів.

Оскільки об'єктом даного соціологічного дослідження є студентська молодь ВНТУ у кількості 62 осіб і немає можливості опитати кожного (генеральна сукупність велика) є доцільним використати вибіркове дослідження (вибірка становить 30 осіб)

В опитуванні взяли участь 30 респондентів, які є студентами I курсу факультету менеджменту та інформаційної безпеки Вінницького національного технічного університету. Серед них: 19 (63,3%) осіб - представники чоловічої статі, 11 (36,6%) осіб - представниці жіночої статі. Віком 17 років - 21 особа (70%), 18 років - 8 осіб (26,6%), 19 років - 1 особа (3,3%). 4 особи (13,3%) проживають в обласному центрі, 8 осіб (26,6%) у місті, 11 осіб (36,6%) в смт та 7 респондентів (23,3%) з села.

В ході даного соціологічного дослідження були отримані такі результати:

На запитання «Скільки справжніх друзів, на Вашу думку, ви маєте?» один респондент (1 чоловік – 3,3%) дав відповідь, що зовсім не має друзів, два респонденти (2 чоловіки – 6,6%) мають одного друга, переважна більшість (22 чоловіки – 73,3%) від 2 до 4 та шоста частина (5 чоловік – 16,6%) від 5 до 10. Більше 10 друзів ніхто із респондентів не має (0 чоловік – 0%). Це свідчить про те, що переважна більшість опитуваних має небагато, але вірних друзів і цінує свої стосунки.

На запитання «Які є для Вас чинники створення дружби?» (декілька варіантів відповіді), респондентам пропонувалось обрати такі варіанти:) взаємні погляди та інтереси – 26 (86,6%), щоб не почуватись самотньо - 8 (26,6%), для задоволення власних інтересів – 4 (13,3%), з метою допомоги один одному – 7 (23,3%), щоб не вважатись відчуженим – 5 (16,6%). Це свідчить про те, що більшість респондентів обирає друзів за спільними інтересами та симпатією, для взаємодопомоги та уникнення самотності, що є природнім для людини соціальної.

Більшість студентів (16 чоловік – 53,3%) безперечно вірять у справжню дружбу та майже половина (14 чоловік – 46,6%) більш вірять у неї, ніж ні. Це свідчить про те, що молодь охоче вірять у справжню дружбу та опирається на друзів при різних життєвих перешкодах.

В середньому, опитані вважають, що важливим для дружби є спільні інтереси (4,1) та відкритість у відносинах (4,36), байдужим – стать людини (2,46), однаковий матеріальний стан (2,36), рівень культури (2,53), освіченості (2,66), соціальний стан (2,43) та схожість характерів (2,96). Можна зробити висновок, що студенти ставлять на перше місце спільні інтереси та відкритість у відносинах перед майбутнім другом та лиш потім розглядають його інші якості.

На питання «На Вашу думку, які види дружби можуть існувати» (декілька варіантів відповіді), респондентам пропонувалось обрати такі варіанти дитяча - 14 (46,6%), юнацька - 24 (80%), доросла - 21 (70%), жіноча – 14 (46,6%), чоловіча – 16 (53,3%), між чоловіком та жінкою – 6 (20%). Отже, лише половина респондентів вірять у дитячу дружбу. Можливо тому, що тобі індивід ще не сформований повністю як особистість. Переважна більшість вірять у юнацьку та дорослу види дружби. Можна зробити припущення, що студенти вірять у стійку дружбу в юнацтві, яка переросте згодом у дорослу. Також лише половина респондентів вірять у дружбу між особами жіночої статі. Можна зробити висновок, що студенти вірять у стереотип про те, що усі жінки заздрять успішності і привабливості іншої. У дружбу між чоловіком та жінкою вірять лише 6 респондентів, адже у суспільстві прийнято вважати, що між чоловіком та жінкою виникають особисте непорозуміння та сексуальну напруга (потяг).

Отже, гіпотеза дослідження, яка полягає у тому, що дружба займає важливе значення у житті респондентів, які не уявляють себе без друзів повністю підтвердилась. 27 осіб з 30 (90%) вважають, що дружба важлива у їхньому житті. Рекомендації щодо можливих шляхів вирішення проблеми:

1) Варто з ранніх років формувати у дитини такі риси характеру як повага до ближнього, толерантність та безкорисливість.

2) Проведення тренінгів на тему: «Без дружби життя не повноцінне» та «Дружити справа нелегка, але дружити треба вміти».

- 3) Проведення благодійних акцій серед молоді з метою отримання нових знайомств та поглиблення дружніх стосунків.
- 4) Створення серед молоді гуртків за спільними інтересами керівництвом шкіл та вищих навчальних закладів.
- 5) Організація клубу «Шукаю друга», у якому кожен міг би отримати нові знайомства, потоваришуватись з кимось, а у майбутньому - здобути справжнього друга.
- 6) Відвідування психолога.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. <https://aleks.org.ua/%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80/stavlennya-pidlitkiv-do-druzhbi-ta-samotnosti-2>
2. Іванчик Т. В. Чи є важливою дружба у нашому житті [Текст] / Т. В. Іванчик, А. В. Слободянюк // Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів Вінницького національного технічного університету (НТКП ВНТУ–2018) : збірник доповідей. – Вінниця : ВНТУ, 2018. – С. 157-159. <http://socio-lab.vntu.edu.ua/download/articles/Druzba.pdf>
3. https://24tv.ua/health/suchasna_molod_naysamotnisha_doslidzhennya_n1189151
4. Слободянюк А. В. Проблеми адаптації студентської молоді у вищому навчальному закладі (за результатами соціологічного дослідження) [Текст] / А. В. Слободянюк // Гуманізм та освіта: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, м. Вінниця, 21-23 вересня 2004 р. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2004. – Т. 2. – С. 244-247.
5. Слободянюк А. В. Особистісні ресурси студентської молоді (на матеріалах соціально-психологічних досліджень) [Текст] / А. В. Слободянюк, Л. В. Косарева // Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка. – 2018. – № 17. – С. 89-95.

Гаврилюк Андрій Анатолійович- студент групи Л-196, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Слободянюк Анатолій Володимирович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільнополітичних наук, науковий керівник лабораторії соціологічних досліджень Вінницького національного технічного університету.

Havryluk Andriy A. - student, Faculty of management and information security Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Slobodyanyuk Anatoly V.- PhD in Sociology, assistant professor of social and political sciences, scientific director of the laboratory of sociological researches Vinnitsa National Technical University.